

PM

1986-10-31

HEMLIG
enl. kap §
sekretesslagen (1980:100)
1988 -05- 17

Närvarande: PEN, NOB och RYD 1988 -05- 17

00125
HEMLIG
enl. kap §
sekretesslagen (1980:100)

Ju. 1986:01

Samtal med Stig Synnergren, f.d. överbefälhavare och f.d.
chef för kungens stab

Chefer för kungens stab, som utses av regeringen, har bl.a. ansvaret för kungens adjutanter. Adjutanterna är tolv stycken och tjänstgör var sin månad per år. Dessutom finns ett antal överadjutanter. Adjutanterna kommenderas till tjänstgöring av överbefälhavaren.

Tidigare utvaldes adjutanter som var säkra på att bli befordrade till överste för att de inte skulle förlora tjänstgöringstid gentemot andra officerare i karriären. Adjutanterna är numera yngre, vilket är önskvärt bl.a. med hänsyn till kungens ålder. De är nu majorer när de börjar och blir överstelöjtnanter under den sexårsperiod som adjutantskapet varar. De väljs nu ut efter mera personliga förutsättningar. Några av adjutanterna blir sedermera överadjutanter. Traktamentet betalas till hälften av kungen.

p 1 §
sekretesslagen

Instruktionen för adjutanten är fastställd av Synnergren och utarbetad tillsammans med rikspolischefen. Därvid har man försökt att å ena sidan markera adjutantens uppgifter i anslutning till skyddet av kungens person och å andra sidan göra klart att ansvaret för säkerhetsskyddet helt vilar på RPS. Bland adjutantens uppgifter ingår att han alltid skall veta var kungen är och att han nästan alltid skall vara tillsammans med honom eller i hans omedelbara närhet.

Adjutantens huvuduppgift är att svara för att transporterna fungerar samt att kungen kommer i rätt tid, rätt klädd och med rätt tal. Adjutanten är en nyckelfigur i kungens närhet.

Kungen blir orienterad om hotbilden av rikspolischefen. Synnergren var under sin tid som stabschef inte närvarande vid dessa tillfällen. Han har bl.a. därigenom velat betona att ansvaret åvilar RPS.

Kungens sekreterare Järvstav är den i stabsfunktionen som har kontakten med livvakterna genom att distribuera program osv.

Synnergren anser beträffande högvakten att det är viktigt att betona att försvarsmakten inte skall utföra några uppgifter som skall ligga på polisen. Skälen till att försvarsmakten bestrider högvakt vid Stockholms och Drottningholms slott är tre.

- 1) Högvakten utgör en militär kuppberedskap. Denna uppgift är den viktigaste.
- 2) Högvakten bevakar slotten dygnet runt. Detta skydd får man som bonuseffekt av kuppberedskapen.
- 3) Högvakten har ceremoniella uppgifter. Dessa uppgifter är av underordnad betydelse i förhållande till de förut nämnda uppgifterna.

Det är ståthållaren och RPS som har kommit överens om alla säkerhetsskyddsanordningar.

15
erlagen

På frågan om militärbefälhavaren borde ha känt till att kungen vistades i milot vid tiden för mordet på Olof Palme svarar Synnergren nekande. Det är polisen som avgör vilka som skall orienteras och inte kungens stab. Detta hänger samman med frågan om att det endast bör vara regeringen som skall kunna besluta om att militär trupp skall sättas in för civila ordningshållningsuppgifter. En annan sak är att kungen ibland utnyttjar militära transportmedel. I och med nya regeringsformen har kungen ingen befälsrätt över försvarsmakten.

Under kungens vistelse utanför Stockholm t.ex. på Öland eller i Storlien har försvarsmakten ingen bevakningsuppgift motsvarande den som åligger högvakten i Stockholm och Drottningholm. ABAB har använts för del av bevakningen enligt polisens närmare bedömning.

Synnergren menar att RPS har ett totalansvar för skyddet av kungafamiljen. Detta ansvar kan man inte i någon del undandra sig med hänvisning till att resurserna inte räcker till.

Personskyddet borde kunna utföras av fler livvakter än nu eftersom livvakterna genom massmedia blir kända till utseendet. Mot detta talar det faktum att det för objektet är en förmån att ha samma vakter.

i §
vs lagen

Under sin tid som kungens stabschef har Synnergren i säkerhetsfrågor alltid vänt sig direkt till rikspolischefen. Hur ansvaret sedan har delats upp inom polisväsendet har Synnergren inte lagt sig i.